

Hallituksen esitys Eduskunnalle keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen ja siihen vuonna 2001 liitetyn pöytäkirjan tiettyjen määräysten soveltamisesta Euroopan unionin sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Brysselissä 19 päivänä joulukuuta 2003 keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen ja siihen vuonna 2001 liitetyn pöytäkirjan tiettyjen määräysten soveltamisesta Euroopan unionin sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä tehdyn sopimuksen. Sopimus perustuu Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 24 ja 38 artiklaan.

Sopimuksen tarkoituksena on tehostaa ja helpottaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden sekä Islannin ja Norjan välistä yhteistyötä kansainvälisessä oikeusavussa rikosasioissa. Sopimuksen nojalla Euroopan unionin jäsenvaltioiden sekä Norjan ja Islannin välillä voidaan soveltaa keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen ja siihen liitetyn pöytäkirjan tiettyjä määräyksiä. Nämä määräykset koskevat muun muassa todistajien kuulemista video- ja puhelinkokouksen avulla, yhteisiä tutkintaryhmiä, peitetutkintaa, telekuuntelua, pankkitietoja koskevia oikeusapupyynnöitä sekä poliittisia rikoksia.

Edellä mainitut Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehty yleissopimus ja siihen lii-

tetty pöytäkirja on Suomessa jo kansallisesti hyväksytty ja niitä sovelletaan suhteessa niihin muihin jäsenvaltioihin, jotka myös ovat nämä kansallisesti hyväksyneet. Osaa yleissopimuksen ja siihen liitetyn pöytäkirjan määräyksistä voidaan jo nyt soveltaa suhteessa Islantiin ja Norjaan Schengenin säännösten perusteella. Esityksessä hyväksyttäväksi ehdotettu sopimus mahdollistaisi mainitun Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen ja siihen liitetyn pöytäkirjan soveltamisen kokonaisuudessaan suhteessa Islantiin ja Norjaan.

Sopimuksen hyväksymisestä on tarkoitus ilmoittaa Euroopan unionin neuvoston pääsihteerille, kun eduskunta ja valtioneuvosto ovat hyväksyneet sopimuksen. Sopimus ei ole vielä tullut kansainvälisesti voimaan.

Esitykseen sisältyy myös lakiehdotukset sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja vapautensa menettäneen henkilön väliaikaisesta siirtämisestä todistelutarkoituksessa rikosasioissa annetun lain muuttamisesta. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti kuin sopimus. Lakien voimaantulosta säädetäisiin valtioneuvoston asetuksella.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 JOHDANTO.....	3
2 NYKYTILA.....	3
2.1 Voimassaoleva kansainvälistä rikosoikeusapua koskeva sääntely.....	3
2.2 Suomen lainsäädäntö ja Euroopan unionin toimivalta.....	4
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	4
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	5
5 ASIAN VALMISTELU.....	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	7
1 Sopimuksen sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön.....	7
2 Lakiehdotusten perustelut.....	9
2.1 Laki keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen ja siihen vuonna 2001 liitetyn pöytäkirjan tiettyjen määräysten soveltamisesta Euroopan unionin sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.....	9
2.2 Laki vapautensa menettäneen henkilön väliaikaisesta siirtämisestä todistelutarkoituksessa rikosasioissa.....	10
3 Voimaantulo.....	11
4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys.....	12
4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus.....	12
4.2 Käsittelyjärjestys.....	12
LAKIEHDOTUKSET.....	14
1. Laki keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen ja siihen vuonna 2001 liitetyn pöytäkirjan tiettyjen määräysten soveltamisesta Euroopan unionin sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.....	14
2. Laki vapautensa menettäneen henkilön väliaikaisesta siirtämisestä todistelutarkoituksessa rikosasioissa annetun lain 7 §:n muuttamisesta.....	15
SOPIMUSTEKSTI.....	16
Euroopan unionin sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välinen sopimus keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen ja siihen vuonna 2001 liitetyn pöytäkirjan tiettyjen määräysten soveltamisesta.....	16
LIITE.....	22
RINNAKKAISTEKSTI.....	22
Laki vapautensa menettäneen henkilön väliaikaisesta siirtämisestä todistelutarkoituksessa rikosasioissa annetun lain 7 §:n muuttamisesta.....	22

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Esitys sisältää ehdotuksen keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen ja siihen vuonna 2001 liitetyn pöytäkirjan tiettyjen määräysten soveltamisesta Euroopan unionin sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä tehdyn sopimuksen, jäljempänä *sopimus*, (EUVL L 26, 29.1.2004, s. 3) hyväksymisestä ja voimaansaattamisesta.

Sopimus valmisteltiin Euroopan unionin neuvoston 19 päivänä joulukuuta 2002 tekemän päätöksen pohjalta. Päätöksellä puheenjohtajavaltio valtuutettiin Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 24 ja 38 artiklan nojalla aloittamaan neuvottelut keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen (EYVL C 197, 12.7.2000, s. 1) ja keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehtyyn yleissopimukseen liitettävän pöytäkirjan (EYVL C 326, 21.11.2001, s. 1) tiettyjen määräysten soveltamisesta suhteessa Islantiin ja Norjaan. Neuvosto teki 17 päivänä joulukuuta 2003 päätöksen (2004/79/EY), että sopimus voidaan allekirjoittaa. Sopimus allekirjoitettiin Brysselissä 19 päivänä joulukuuta 2003.

Sopimuksen neuvottelemisen perustui siihen, että Schengenin säännösten perusteella Islanti ja Norja jo osallistuvat keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen (SopS 88/2005), jäljempänä *vuoden 2000 oikeusapusopimus*, ja keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehtyyn yleissopimukseen liitettävän pöytäkirjan (SopS 44/2005), jäljempänä *vuoden 2001 oikeusapusopimus*, tiettyjen määräysten soveltamiseen. Islanti ja

Norja toivoivat, että ne voisivat tehdä sopimuksen, jonka perusteella ne voisivat soveltaa suhteessa EU:n jäsenvaltioihin myös muita vuoden 2000 oikeusapusopimuksen ja vuoden 2001 oikeusapusopimuksen määräyksiä, eli yleissopimusta ja pöytäkirjaa kokonaisuudessaan. Myös Euroopan unioni piti tällaista sopimusta tarpeellisena.

Esitykseen sisältyy myös lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamista koskevaiksi laiksi. Lakiin sisältyy myös sopimuksen soveltamiseen liittyvä asiasisältöinen säännös.

Lisäksi esitykseen sisältyy lakiehdotus vapautensa menettäneen henkilön väliaikaisesta siirtämisestä todistelutarkoituksessa rikosasioissa annetun lain (150/2004) 7 §:n muuttamisesta, jota sopimuksen voimaansaattaminen edellyttää.

2 Nykytila

2.1 Voimassaoleva kansainvälistä rikos-oikeusapua koskeva sääntely

Kansainvälistä oikeusapua rikosasioissa sääntelevät Suomessa sekä kansallinen lainsäädäntö että kansainväliset sopimukset. Vuonna 1994 voimaan tullut laki kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa (4/1994) on keskeinen rikosoikeusapua koskeva yleislaki. Kansainvälistä rikosoikeusapua koskevia säännöksiä sisältyy myös useisiin muihin lakeihin. Suomi on myös liittynyt lukuisiin kansainvälisiin yleissopimuksiin, jotka sisältävät määräykset Suomen velvoitteista antaa rikosoikeusapua toisille valtioille sekä Suomen oikeuksista saada rikosoikeusapua toisilta valtioilta. Voimassaolevaa kansainvälistä rikosoikeusapua koskevaa sääntelyä on laajemmin selvitetty edellä mainittujen vuoden 2000 oikeusapusopimuksen sekä vuoden

2001 oikeusapupöytäkirjan voimaansaattamista koskevissa hallituksen esityksissä (HE 31/2003 vp, s. 6—8; HE 178/2004 vp, s. 4—6).

Suomi on kansallisesti hyväksynyt vuoden 2000 oikeusapusopimuksen helmikuussa 2004. Suomi on alkanut soveltaa tätä sopimusta toukokuusta 2004 alkaen ennen sen kansainvälistä voimaantuloa. Sopimus on tullut kansainvälisesti voimaan 23 päivänä elokuuta 2005. Tällä hetkellä sopimuksen ovat saattaneet kansallisesti voimaan kaikki muut EU:n jäsenvaltiot paitsi Bulgaria, Kreikka, Italia, Irlanti, Luxemburg, Malta ja Romania.

Vuoden 2001 oikeusapupöytäkirja on Suomessa kansallisesti hyväksytty tammi-kuussa 2005. Suomi on alkanut soveltaa pöytäkirjaa toukokuusta 2005 alkaen ennen sen kansainvälistä voimaantuloa. Pöytäkirja on tullut kansainvälisesti voimaan 5 päivänä lokakuuta 2005. Tällä hetkellä pöytäkirjan ovat saattaneet kansallisesti voimaan kaikki muut EU:n jäsenvaltiot paitsi Bulgaria, Viro, Kreikka, Italia, Irlanti, Luxemburg, Malta ja Romania.

2.2 Suomen lainsäädäntö ja Euroopan unionin toimivalta

Esityksessä hyväksyttäväksi ehdotetun sopimuksen EU-oikeudellisenä oikeusperustana on Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä *unionisopimus*, 24 ja 38 artikla. Unionisopimuksen 24 ja 38 artiklan mukaan EU:n neuvosto voi valtuuttaa puheenjohtajavaltion neuvottelemaan sopimuksia yhden tai useamman valtion kanssa myös poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa koskevassa unionisopimuksen VI osastossa määrätystä asioista. Artiklan 24 kohdan 5 mukaan sopimus ei sido jäsenvaltiota, joka ilmoittaa neuvostossa, että sen on noudatettava valtiosääntönsä mukaisia menettelyjä. Tarkoitetuissa sopimuksissa unionin katsotaan käyttävän neuvoston päätöksen mukaista sopimuksentekovaltaa, mutta unionilla ei katsota olevan yksinomaista toimivaltaa tehdä kansainvälisiä sopimuksia kolmansien valtioiden kanssa.

Ensimmäiset unionisopimuksen 24 ja 38 artiklan perusteella tehdyt rikosoikeudellista yhteistyötä koskevat sopimukset olivat

kesäkuussa 2003 allekirjoitetut sopimukset EU:n ja Amerikan yhdysvaltojen välillä rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta sekä keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa, jäljempänä *EU—USA -sopimukset*. Kyseisten sopimusten hyväksymistä koskevassa hallituksen esityksessä (HE 86/2005 vp, s. 7—9) on selvitetty laajemmin unionisopimuksen 24 artiklaan liittyviä toimivaltakysymyksiä.

Kuten edellä mainittujen EU—USA -sopimusten osalta, myös tässä esityksessä tarkoitettujen sopimusten osalta Suomi on tehnyt unionisopimuksen 24 artiklan 5 kohdan mukaisen ilmoituksen valtiosääntönsä mukaisen menettelyjen noudattamisesta. Ilmoitus tehtiin neuvostossa 17 päivänä joulukuuta 2003. Vastaavanlaisen ilmoituksen teki tällöin myös 11 muuta jäsenvaltiota. Ilmoitus merkitsee sitä, että sopimus tulee Suomea sitovaksi vasta, kun eduskunta on hyväksynyt sopimuksen. Ilmoitus on tehty, sillä sopimus sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on hyväksyä ja saattaa kansallisesti voimaan vuoden 2000 oikeusapusopimuksen ja vuoden 2001 oikeusapupöytäkirjan tiettyjen määräysten soveltamisesta Euroopan unionin sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä tehty sopimus.

Sopimuksen nojalla voidaan Suomen sekä Islannin ja Norjan välisissä suhteissa soveltaa niitä vuoden 2000 oikeusapusopimuksen ja vuoden 2001 oikeusapupöytäkirjan määräyksiä, joita ei jo voida soveltaa Schengenin säännösten perusteella.

Tällaisia määräyksiä ovat sopimuksen 1 artiklan mukaan vuoden 2000 oikeusapusopimuksen osalta muun muassa määräykset keskinäistä oikeusapua koskevien pyyntöjen täyttämiseksi noudatettavista muodoista ja menettelyistä (4 artikla), omaisuuden palauttamisesta (8 artikla), vapautensa menettäneen henkilön väliaikaisesta siirtämisestä tutkintaa varten (9 artikla), todistajien kuulemisesta video- ja puhelinkokouksen avulla (10 ja 11 artikla), yhteisistä tutkintaryhmistä (13 ar-

tikla), peitetutkinnasta (14 artikla), virkamiesten rikos- ja yksityisoikeudellisesta vastuusta (15 ja 16 artikla) sekä telekuuntelusta (17—22 artikla).

Vuoden 2001 oikeusapupöytäkirjan osalta Suomen sekä Islannin ja Norjan välisissä suhteissa voidaan sopimuksen 1 artiklan nojalla soveltaa määräyksiä muun muassa pyynnöistä saada tietoja pankkitileistä ja -tapahtumista (1 artiklan 1—5 kohta ja 2 artikla), pankkitapahtumien valvontapyynnöistä (3 artikla) ja poliittisista rikoksista (9 artikla).

Schengenin säännösten perusteella Suomi voi soveltaa suhteessa Islantiin ja Norjaan vuoden 2000 oikeusapusopimuksen määräyksiä muun muassa menettelyistä, joissa oikeusapua annetaan (3 artikla), oikeudenkäyntiasiakirjojen lähettämisestä ja tiedoksiannosta (5 artikla), oikeusapupyynnöiden toimittamisesta (6 artikla), oma-aloitteisesta tietojen vaihdosta (7 artikla), valvotuista läpilaskuista (12 artikla) sekä henkilötietojen suojasta (23 artikla). Vuoden 2001 oikeusapupöytäkirjan osalta voidaan jo soveltaa vero-, tullija valuuttarikoksia koskevaa 8 artiklan määrystä. Kyseisten artiklojen soveltaminen suhteessa Islantiin ja Norjaan perustuu siihen, että niiden katsotaan kehittävän edelleen Schengenin säännöstöä, johon myös Islanti ja Norja ovat sitoutuneet. Soveltamisen oikeudellisena perustana on Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välinen sopimus viimeksi mainittujen osallistumisesta Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen (EYVL L 176, 10.7.1999, s. 36) sekä vuoden 2000 oikeusapusopimuksen 2 artiklan 1 kohta ja vuoden 2001 oikeusapupöytäkirjan 15 artikla.

Sopimus sisältää myös Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen asemaa (2 artikla) sekä Eurojustin asemaa (3 artikla) koskevia määräyksiä. Lisäksi sopimus sisältää määräykset riitojen ratkaisumenettelystä (4 artikla), sopimuksen arvioinnista (5 artikla), voimaantulosta (6 artikla) sekä muita loppumääräyksiä (7—10 artikla).

Asiallisesti nyt hyväksyttäväksi esitetyn sopimuksen voimaansaattamisessa on kyse siitä, että Suomessa jo kansallisesti hyväksytyjen vuoden 2000 oikeusapusopimuksen ja vuoden 2001 oikeusapupöytäkirjan tiettyjä

määräyksiä ryhdyttäisiin soveltamaan myös suhteessa Islantiin ja Norjaan. Koska kyseiset sopimusmääräykset on Suomessa jo kansallisesti hyväksytty, hallituksen esitykseen ei ole sisällytetty kyseisten sopimusmääräysten yksityiskohtaisia perusteluja. Kyseisten artiklojen yksityiskohtaiset perustelut sisältyvät vuoden 2000 oikeusapusopimuksen ja vuoden 2001 oikeusapupöytäkirjan hyväksymisestä ja voimaansaattamisesta annettuihin hallituksen esityksiin.

Suomi on Pohjoismaihin kuuluvien Islannin ja Norjan kanssa harjoittanut perinteisesti pitkälle menevää kansainvälistä yhteistyötä myös rikosasioissa. Suomen kannalta on tarkoituksenmukaista, että kyseisiin valtioihin sovelletaan samaa sääntelyä kuin suhteessa EU:n jäsenvaltioihin.

Kuten edellä on todettu, sopimus on tarkoitus saattaa voimaan niin sanotulla blankettilla, joten sopimuksen määräyksiä sovellettaisiin suoraan. Sopimus sisältää pääasiassa vain viittaukset vuoden 2000 oikeusapusopimuksen ja vuoden 2001 oikeusapupöytäkirjan sovellettaviin määräyksiin.

Vuoden 2000 oikeusapusopimuksen voimaansaattamisen yhteydessä kyseisen sopimuksen voimaansaattamislakiin otettiin myös joitakin asiasisältöisiä säännöksiä sopimuksen soveltamisesta. Osa näistä säännöksistä ei sanamuotonsa mukaisesti sovellu Islantiin ja Norjaan. Esitys sisältää myös ehdotuksen siitä, että kyseisten säännösten soveltamisalaa laajennetaan koskemaan myös Islantia ja Norjaa.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan vapautensa menettäneen henkilön väliaikaisesta siirtämisestä todistelutarkoituksessa rikosasioissa annetun lain 7 §:n 2 momentin muuttamista siten, että Islanti ja Norja rinnastetaan tässä suhteessa Euroopan unionin jäsenvaltioihin. Muutoksen seurauksena myöskään Islantiin ja Norjaan tapahtuvassa väliaikaisessa siirtämisessä ei tarvittaisi siirrettävän henkilön suostumusta, jos siirrettävä ei ole Suomen kansalainen.

4 Esityksen vaikutukset

Sopimuksen voimaansaattaminen Suomessa tulisi tehostamaan Suomen sekä Islannin ja Norjan viranomaisten välistä yhteistyötä

kansainvälisessä rikosoikeusavussa. Suomi voisi soveltaa suhteessa Islantiin ja Norjaan samaa sääntelyä kuin EU:n jäsenvaltioihin. Merkittävimmät vaikutukset Suomen viranomaisten toimintaan ovat kuitenkin seuranneet jo vuoden 2000 oikeusapusopimuksen ja vuoden 2001 oikeusapupöytäkirjan voimaantulosta (HE 31/2003 vp, s. 11—13; HE 178/2004 vp, s. 8). Näiden sopimusten voimaantulon aiheuttamat muutokset koskisivat vastaisuudessa myös Suomen viranomaisten toimintaa suhteessa Islantiin ja

Norjaan.

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä oikeusministeriössä. Valmistelun aikana on saatu lausunnot Keskusrikospoliisilta, Suomen Asianajajaliitto ry:ltä ja Valtakunnansyyttäjänvirastolta.

Sopimuksen neuvotteluvaiheessa valtioneuvosto on lähettänyt eduskunnalle sopimuksesta selvityksen E 91/2002 vp.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Sopimuksen sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön

1 artikla. Artiklan 1 kohdassa määrätään, mitä EU:n vuoden 2000 oikeusapusopimuksen ja siihen vuonna 2001 liitetyn pöytäkirjan määräyksistä sovelletaan Islannin ja Norjan välisissä suhteissa sekä kummankin valtion ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisissä keskinäisissä suhteissa. Määräyksiä sovelletaan, jollei sopimuksen määräyksistä muuta johdu.

Vuoden 2000 oikeusapusopimuksen osalta sovellettavat määräykset ovat yleissopimuksen 4, 8—11, 13—22, 25 ja 26 artikla sekä 1 ja 24 artikla siltä osin kuin viimeksi mainitut ovat jonkin edellä mainitun muun artiklan osalta merkityksellisiä.

Kyseiset artiklat sisältävät määräyksiä seuraavista kysymyksistä:

a. muodollisuudet ja menettelyt keskinäistä oikeusapua koskevien pyyntöjen täyttämiseksi (4 artikla—HE 31/2003 vp, s. 17—20)

b. omaisuuden palauttaminen (8 artikla—HE 31/2003 vp, s. 32—34)

c. vapautensa menettäneen henkilön väliaikainen siirtäminen tutkintaa varten (9 artikla—HE 31/2003 vp, s. 34—36)

d. kuuleminen videokokouksen avulla (10 artikla—HE 31/2003 vp, s. 36—45)

e. todistajien ja asiantuntijoiden kuuleminen puhelinkokouksen avulla (11 artikla—HE 31/2003 vp, s. 45—48)

f. yhteiset tutkintaryhmät (13 artikla—HE 31/2003 vp, s. 50—52)

g. peitetutkinta (14 artikla—HE 31/2003 vp, s. 52—59)

h. virkamiesten rikosoikeudellinen vastuu (15 artikla—HE 31/2003 vp, s. 59—60)

i. virkamiesten yksityisoikeudellinen vastuu (16 artikla—HE 31/2003 vp, s. 60—61)

j. telekuuntelun osalta toimivaltaiset viranomaiset, telekuuntelupyynnöt, telekuuntelu jäsenvaltion omalla alueella kansallisten palvelujen tarjoajien avulla, telekuuntelu ilman toisen jäsenvaltion teknistä apua, teleoperaattoreiden kuluista vastaaminen, kahdenväliset järjestelyt (17—22 artikla—HE 31/2003 vp, s. 61—79)

k. varaumat (25 artikla—HE 31/2003 vp, s. 82—83)

l. alueellinen soveltaminen (26 artikla—HE 31/2003 vp, s. 83)

m. suhde muihin keskinäistä oikeusapua koskeviin yleissopimuksiin (1 artikla—HE 31/2003 vp, s. 14—15)

n. ilmoitukset (24 artikla—HE 31/2003 vp, s. 81—82)

Vuoden 2001 oikeusapusopimuksen osalta sovellettavat määräykset ovat 1 artiklan 1—5 kohta, 2—7, 9, 11 ja 12 artikla.

Kyseiset artiklat sisältävät määräyksiä seuraavista kysymyksistä:

a. pyyntö saada tietoja pankkitileistä (1 artiklan 1—5 kohta—HE 178/2004 vp, s. 10—12)

b. pyynnöt saada tietoja pankkitapahtumista (2 artikla—HE 178/2004 vp, s. 12—13)

c. pankkitapahtumien valvontapyynnöt (3 artikla—HE 178/2004 vp, s. 13—15)

d. luottamuksellisuus (4 artikla—HE 178/2004 vp, s. 15—16)

e. ilmoitusvelvollisuus (5 artikla—HE 178/2004 vp, s. 16)

f. täydentävät oikeusapuspyynnöt (6 artikla—HE 178/2004 vp, s. 16—17)

g. pankkisalaisuus (7 artikla—HE 178/2004 vp, s. 17—18)

h. poliittiset rikokset (9 artikla—HE 178/2004 vp, s. 19—20)

i. varaumat (11 artikla—HE 178/2004 vp, s. 21)

j. alueellinen soveltaminen (12 artikla—HE 178/2004 vp, s. 21)

Kuten yleisperusteluissa on todettu, tähän esitykseen ei ole sisällytetty edellä lueteltujen vuoden 2000 oikeusapusopimuksen ja vuoden 2001 oikeusapusopimuksen artiklojen yksityiskohtaisia perusteluja. Edellä on jokaisen artiklan osalta viitattu hallituksen esityksiin, joissa yksityiskohtaiset perustelut on esitetty.

Kuten edellä on todettu, vuoden 2000 oikeusapusopimus ja vuoden 2001 oikeusapusopimuksen pöytäkirja ovat Suomessa jo tulleet kansallisesti voimaan. Näin ollen edellä lueteltuja sopimusmääräyksiä Suomi jo soveltaa suhteissa niihin muihin EU:n jäsenvaltioihin,

jotka ovat saattaneet sopimukset voimaan. Artiklan nojalla edellä lueteltuja sopimusmääräyksiä ryhdytään soveltamaan myös suhteessa Islantiin ja Norjaan.

Artiklan 2 kohdassa todetaan, että ilmoituksia, jotka jäsenvaltiot ovat tehneet vuoden 2000 oikeusapusopimuksen ja vuoden 2001 oikeusapupöytäkirjan nojalla sovelletaan myös suhteissa Islantiin ja Norjaan.

Vuoden 2000 oikeusapusopimuksen nojalla jäsenvaltio on voinut tehdä ilmoituksia 9 artiklan 6 kohdan, 10 artiklan 9 kohdan, 14 artiklan 4 kohdan, 18 artiklan 7 kohdan ja 20 artiklan 7 kohdan nojalla. Vuoden 2001 oikeusapupöytäkirjan osalta ilmoituksen on voinut tehdä 9 artiklan 2 kohdan nojalla.

Suomen vuoden 2000 oikeusapusopimukseen tekemät ilmoitukset on lueteltu sopimuksen voimaansaattamista koskevassa asetuksessa (624/2005). Suomi on antanut 9 artiklan 6 kohdan mukaisen ilmoituksen siitä, että Suomen kansalaisen väliaikaiseen siirtämiseen vaaditaan siirrettävän henkilön suostumus. Kyseistä Suomen tekemää ilmoitusta sovelletaan sopimuksen perusteella jatkossa siis myös suhteessa Islantiin ja Norjaan. Vuoden 2001 oikeusapupöytäkirjan osalta Suomi ei ole tehnyt artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja ilmoituksia.

2 artikla. Artikla sisältää määräykset Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen asemasta suhteessa Islantiin ja Norjaan.

Artiklan 1 kohdan mukaan sopimuspuolet tarkastelevat jatkuvasti Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön kehitystä sekä Islannin ja Norjan toimivaltaisten tuomioistuinten kyseisiä määräyksiä koskevan oikeuskäytännön kehitystä. Tavoitteena on, että sopimuspuolet soveltaisivat ja tulkitsisivat mahdollisimman yhtenäisesti 1 artiklassa tarkoitettuja määräyksiä. Tätä varten luodaan järjestelmä, jolla varmistetaan, että tällaista oikeuskäytäntöä koskevia tietoja vaihdetaan säännöllisesti. Mainittua järjestelmää ei ole vielä ryhdytty perustamaan.

Artiklan 2 kohdan mukaan Islanti ja Norja saavat toimittaa yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi vastineita tai kirjallisia huomautuksia tapauksissa, joissa jäsenvaltion tuomioistuin on pyytänyt siltä ennakkoratkaisua jonkin 1 artiklassa tarkoitettujen määräyksen tulkinnasta. Määräyksen tarkoituksena on

turvata Islannin ja Norjan mahdollisuus esittää näkökantoja yhteisöjen tuomioistuimelle, kun se käsittelee oikeusapusopimusta tai oikeusapupöytäkirjaa koskevia tapauksia.

3 artikla. Artiklassa määrätään, mikä on Eurojustin asema Islannin ja Norjan kanssa tehtävässä rikosoikeusapuyhteistyössä.

Jos oikeusapupyynnö evätään, Islanti tai Norja voi pyytää, että pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio ilmoittaa pyynnön täyttämässä esiintyneistä ongelmista Eurojustille, jotta niihin löydetäisiin käytännön ratkaisu. Artiklan tarkoituksena on vastata vuoden 2001 oikeusapupöytäkirjan 10 artiklan 2 kohdan määräyksiä Eurojustin asemasta.

4 artikla. Artikla sisältää määräykset sopimuksen tai sen 1 artiklassa tarkoitettujen määräysten tulkintaa tai soveltamista koskevien riitojen ratkaisusta.

Artiklan mukaan tällaisen Islannin tai Norjan ja jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion välisen riidan osapuoli voi antaa riidan Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Islannin ja Norjan hallitusten edustajien kokouksen käsiteltäväksi. Riita tulisi ratkaista kuuden kuukauden kuluessa.

5 artikla. Artikla sisältää määräyksen sopimuksen arvioinnista. Sen mukaan sopimuksen yhteinen arviointi suoritetaan viimeistään viiden vuoden kuluttua sen voimaantulosta. Arvioinnissa käsitellään erityisesti sopimuksen käytännön täytäntöönpanoa, tulkintaa ja kehittämistä. Siinä saatetaan käsitellä myös sellaisia aiheita kuin Euroopan unionin myöhemmän kehityksen seuraukset siltä osin kuin tämä liittyy tämän sopimuksen kohteeseen.

6 artikla. Artikla sisältää sopimuksen voimaantuloa koskevat määräykset.

Artiklan 1 kohdan mukaan sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen niiden menettelyjen loppuun saattamisesta, joilla ne ilmaisevat suostuvansa noudattamaan sopimusta.

Artiklan 2 kohdan mukaan Islanti ja Norja voivat 1 kohdassa tarkoitettujen ilmoituksen tehdessään tai, jos niin on määrätty, milloin tahansa sen jälkeen antaa minkä tahansa vuoden 2000 oikeusapusopimuksessa tai vuoden 2001 oikeusapupöytäkirjassa tarkoitettujen ilmoituksen.

Artiklan 3 kohdan mukaan sopimus tulee vuoden 2000 oikeusapusopimuksen asian-

omaisten määräysten osalta voimaan sitä päivää seuraavan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on todennut, että kaikki sopimuksen osapuolten itsensä esittämälle tai niiden puolesta esitetyle, sopimuksen noudattamista koskevalle suostumukselle asetetut muodolliset vaatimukset ovat täyttyneet, tai päivänä, jona vuoden 2000 oikeusapusopimus tulee voimaan sen 27 artiklan 3 kohdan mukaisesti, jos tämä ajankohta on myöhäisempi. Vuoden 2000 oikeusapusopimuksen asianomaisten määräysten osalta tämän sopimuksen voimaantulo luo oikeuksia ja velvollisuuksia Islannin ja Norjan välille sekä Islannin, Norjan ja niiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välille, joiden osalta vuoden 2000 oikeusapusopimus on tullut voimaan.

Artiklan 4 kohdassa vuoden 2001 oikeusapupöytäkirjan määräysten osalta voimaantulo on määriteltä artiklan 3 kohtaa vastaavalla tavalla.

Artiklan 5 kohdan mukaan nämä oikeudet ja velvollisuudet tulevat sen jälkeen voimaan Islannin, Norjan ja muiden EU:n jäsenvaltioiden välillä niistä päivistä alkaen, joina vuoden 2000 oikeusapusopimus ja vuoden 2001 oikeusapupöytäkirja tulee voimaan näiden muiden EU:n jäsenvaltioiden osalta.

Artiklan 6 kohdan mukaan sopimusta sovelletaan ainoastaan niihin keskinäistä oikeusapua koskeviin menettelyihin, jotka on aloitettu sen päivän jälkeen, jona sopimus 3 ja 4 kohdan mukaisesti luo oikeuksia ja velvollisuuksia.

7 artikla. Artiklan mukaan uusien EU:n jäsenvaltioiden liittyminen vuoden 2000 oikeusapusopimukseen ja vuoden 2001 oikeusapupöytäkirjaan luo tämän sopimuksen mukaisesti oikeuksia ja velvollisuuksia kyseisten uusien jäsenvaltioiden sekä Islannin ja Norjan välille.

8 artikla. Artiklan 1 kohdan mukaan sopimuspuolet voivat päättää sopimuksen. Jos joko Islanti tai Norja päättää sopimuksen, se pysyy voimassa EU:n ja sen valtion välillä, jonka osalta sitä ei ole päätetty.

Artiklan 2 kohdan mukaan sopimuksen 1 kohdan mukainen päättyminen tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä kun ilmoitus päättymisestä on tehty. Mainittuna

ajankohtana vireillä olevat keskinäistä oikeusapua koskevien pyyntöjen täyttämismenettelyt suoritetaan loppuun tämän sopimuksen määräysten mukaisesti.

Artiklan 3 kohdan mukaan sopimus päättyy, jos Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin ja Norjan välinen 18 päivänä toukokuuta 1999 tehty sopimus viimeksi mainittujen osallistumisesta Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen päättyy.

Artiklan 4 kohdan mukaan 3 kohdan mukainen sopimuksen päättyminen tulee voimaan saman osapuolen tai samojen osapuolten osalta ja samana päivänä kuin 3 kohdassa tarkoitettuna 18 päivänä toukokuuta 1999 tehdyn sopimuksen päättyminen.

9 ja 10 artikla. Artiklat sisältävät sopimuksen tallettajaa ja kieliä koskevia määräyksiä.

Sopimukseen on lisäksi liitetty kolme julistusta, joista yksi on Yhdistyneen kuningaskunnan tekemä, ja se koskee sopimuksen soveltamista Gibraltariin. Kaksi muuta julistusta koskevat sopimuspuolten sitoutumista neuvottelemaan tehokkaasti mahdollisten riitojen välttämiseksi sekä Norjan ja Islannin viranomaisten yhteydenottoja Euroopan oikeudellisen verkoston yhteyspisteisiin.

2 Lakiehdotusten perustelut

2.1 Laki keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen ja siihen vuonna 2001 liitetyn pöytäkirjan tiettyjen määräysten soveltamisesta Euroopan unionin sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

1 §. Pykälä sisältää tavanomaisen säännöksen siitä, että sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §. Pykälä sisältää säännöksen, jonka mukaan, mitä keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden

välillä tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja yleissopimuksen soveltamisesta annetussa laissa (148/2004), jäljempänä *vuoden 2000 oikeusapusopimuksen voimaansaattamislaki*, ja ampuma-aselain (1/1998) 17 §:n 2 momentissa säädetään mainitun yleissopimuksen soveltamisesta taikka Euroopan unionin jäsenvaltiosta tai sen virkamiehistä, sovelletaan myös Islantiin ja Norjaan sekä niiden virkamiehiin.

Säännöksen tarkoituksena on, että vuoden 2000 oikeusapusopimuksen voimaansaattamisen yhteydessä säädettyjä sopimuksen soveltamiseen liittyviä asiasisältöisiä säännöksiä sovellettaisiin myös Islantiin ja Norjaan. Pääosa näistä säännöksistä sisältyy edellä mainittuun vuoden 2000 oikeusapusopimuksen voimaansaattamislakiin.

Mainitun voimaansaattamislain 2 § sisältää oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksiantoa postitse koskevan säännöksen, joka sanamuotonsa mukaan jo soveltuu Islantiin ja Norjaan. Säännös koskee vuoden 2000 oikeusapusopimuksen 5 artiklan soveltamista, jonka on katsottu tarkoittavan Schengenin säännöstön edelleen kehittämistä ja jota tämän takia jo voidaan soveltaa suhteessa Islantiin ja Norjaan.

Vuoden 2000 oikeusapusopimuksen voimaansaattamislain 3 §:ssä säädetään, millä edellytyksillä Euroopan unionin toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle virkamiehelle voidaan antaa oikeus suorittaa Suomen alueella peitetoimintaa ja valeostoja. Pykälän säännöksiä sovellettaisiin jatkossa myös Islannin ja Norjan toimivaltaisiin virkamiehiin.

Vuoden 2000 oikeusapusopimuksen voimaansaattamislain 4—6 § sisältää täydentäviä säännöksiä vuoden 2000 oikeusapusopimuksen telekuuntelua koskeviin määräyksiin. Myös näitä säännöksiä sovellettaisiin jatkossa suhteessa Islantiin ja Norjaan.

Vuoden 2000 oikeusapusopimuksen voimaansaattamisen yhteydessä muutettiin myös ampuma-aselain 17 §:ää siten, että lain soveltamisalan ulkopuolelle rajattiin voimaansaattamislain 3 §:n nojalla Suomen alueella toimivat toisen jäsenvaltion virkamiehet. Ampuma-aselain soveltamisalaan tehty muutos koskisi vastaavasti myös Islannin ja Norjan toimivaltaisia virkamiehiä.

Vuoden 2000 oikeusapusopimuksen voimaansaattamisen yhteydessä muutettiin lisäksi viestintämarkkinalain (393/2003) 95 §:ää, joka koskee teleyrityksen varusteluvelvollisuutta. Voimassaolevan sanamuodon, jonka mukaan teleyrityksen varusteluvelvollisuus koskee myös vuoden 2000 oikeusapusopimuksessa tarkoitettua telekuuntelua ja televalvontaa, voidaan katsoa tämän sopimuksen hyväksymisen ja voimaansaattamisen jälkeen soveltuvan myös Islantiin ja Norjaan. Tämä johtuu siitä, että myös näiden valtioiden osalta kyse olisi jatkossa vuoden 2000 oikeusapusopimuksen mukaisesta toiminnasta.

Lisäksi myös yhteisistä tutkintaryhmistä annettu laki (1313/2002) liittyy vuoden 2000 oikeusapusopimuksen voimaansaattamiseen. Laki soveltuu kuitenkin jo nyt Islantiin ja Norjaan, eikä sen muuttamiseen siis ole tässä yhteydessä tarvetta.

Vuoden 2001 oikeusapusopimustarkoituksen voimaansaattamisen yhteydessä ei säädetty asiasisältöistä lainsäädäntöä, jonka soveltamisalaa tulisi tässä yhteydessä erikseen laajentaa Islantiin ja Norjaan.

3 §. Pykälä sisältää tavanomaisen voimaantulosäännöksen, jonka mukaan lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti kuin sopimus.

2.2 Laki vapautensa menettäneen henkilön väliaikaisesta siirtämisestä todistelutarkoituksessa rikosasioissa

7 §. Pykälän 2 momentin voimassaolevan sanamuodon mukaan myös muun kuin Suomen kansalaisen siirtäminen muuhun kuin Euroopan unionin jäsenvaltioon 4 §:n 1 momentissa ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa edellyttää siirrettävän henkilön suostumusta.

Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Islanti ja Norja rinnastetaan Euroopan unionin jäsenvaltioon. Tällöin muun kuin Suomen kansalaisen suostumusta edellytetäisiin momentissa tarkoitetuissa tilanteissa kun siirtäminen tapahtuisi muuhun valtioon kuin Euroopan unionin jäsenvaltioon, Islantiin tai Norjaan.

Ehdotus perustuu siihen, että myös laki vapautensa menettäneen henkilön väliaikaisesta siirtämisestä todistelutarkoituksessa rikosasioissa säädettiin vuoden 2000 oikeusapusuopimuksen voimaansaattamisen yhteydessä. Laki perustuu kuitenkin pääasiallisesti vuoden 1959 keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevaan eurooppalaiseen yleissopimukseen (SopS 30/1981) ja siihen, että vuoden 2000 oikeusapusuopimuksen voimaansaattamisen yhteydessä Suomi peruutti eurooppalaisen oikeusapusuopimuksen 11 artiklaan tekemänsä varauman.

Ainoastaan edellä mainitun lain 4 §:n 3 momentin ja 5 §:n 2 momentin säännökset perustuvat erityisesti vuoden 2000 oikeusapusuopimuksen 9 artiklaan. Lisäksi vain lain 7 §:n 2 momentissa on Euroopan unionin jäsenvaltioita koskeva erityissäännös. Muilta osin lakia sovelletaan yleisesti kaikkiin valtioihin ja siten myös Islantiin ja Norjaan.

Vuoden 2000 oikeusapusuopimuksen 9 artiklan osalta Suomi on antanut artiklan 6 kohdan mukaisen ilmoituksen, jonka mukaan artiklan 1 kohdassa tarkoitettua sopimuksen tekemiseen vaaditaan artiklan 3 kohdassa tarkoitettu suostumus, jos siirrettävä henkilö on Suomen kansalainen. Tässä esityksessä hyväksyttäväksi ehdotettua sopimuksen 1 artiklan 3 kohdan mukaan kyseistä Suomen tekemää ilmoitusta sovelletaan myös Islantiin ja Norjaan, sillä sopimuksen tarkoituksena on, että kyseisiin valtioihin sovelletaan samaa sääntelyä kuin Euroopan unionin valtioiden välillä. Näin ollen Suomi ei voi enää väliaikaista siirtämistä koskevan lain 7 §:n 2 momentin mukaan edellyttää, että lain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua siirtämisessä edellytetään muun kuin Suomen kansalaisen suostumusta, jos henkilö siirretään Islantiin tai Norjaan. Lain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua siirtämisen osalta Islanti ja Norja tulee sitä vastoin rinnastaa Euroopan unionin jäsenvaltioihin.

Edellä mainitun lain 7 §:n 2 momentissa muun kuin Suomen kansalaisen suostumusta edellytetään myös kun kyse on lain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua tilanteesta. Tässä esityksessä hyväksyttäväksi ehdotettu sopimus ei edellytä, että tältä osin Islanti ja Norja rinnastettaisiin Euroopan unionin jäsenvaltioihin. Sääntelyn selkeyden ja järjestelmän

sujuvan toimivuuden turvaamiseksi näin kuitenkin ehdotetaan tehtäväksi. Näin ollen esityksen mukaan Islanti ja Norja rinnastettaisiin täysin Euroopan unionin jäsenvaltioihin väliaikaista siirtämistä koskevassa laissa. Tähän ei ole katsottu olevan estettä, sillä Islanti ja Norja ovat valtioita, jotka voidaan oikeusturvan takaamisen kannalta hyvin rinnastaa unionin jäsenvaltioihin. Lain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua suostumuksen edellyttäminen siirtämisessä muuhun kuin Euroopan unionin jäsenvaltioon perustui siihen, että jäsenvaltioiden osalta voidaan varmimmin lähteä siitä olettamuksesta, että henkilön oikeusturvakeinot ja olosuhteet, joissa henkilö on vapautensa menettäneenä, ovat riittävän samankaltaiset Suomen vastaavien olosuhteiden kanssa (HE 31/2003 vp, s. 85). Islannin ja Norjan osalta tällaisesta riittävästä samankaltaisuudesta ei ole epäilystä.

Ehdotetut muutokset koskevat vain muun kuin Suomen kansalaisen siirtämistä toiseen valtioon. Ehdotuksilla ei siis ole vaikutusta Suomen kansalaisen siirtämiseen toiseen valtioon, jonka osalta pykälän 1 momentin mukaan aina edellytetään suostumusta.

3 Voimaantulo

Sopimuksen 6 artiklan mukaan sen voimaantulo edellyttää, että Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on todennut, että kaikki jäsenvaltiot sekä Islanti ja Norja ovat ilmoittaneet niiden sopimuksen noudattamista koskevalle suostumukselle asetettujen muodollisten vaatimusten täyttymisestä. Sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on todennut edellä mainittujen vaatimusten täyttymisen.

Sopimus ei sisällä määräyksiä väliaikaisesta soveltamisesta, joten sopimusta ei voida alkaa soveltaa Suomen sekä Islannin ja Norjan välillä ennen kuin sopimus on tullut kansainvälisesti voimaan eli ennen kuin myös kaikki muut jäsenvaltiot ovat saattaneet tarvittavat kansalliset hyväksymismenettelyt loppuun.

Esityksen antamiseen mennessä sopimuksen hyväksymisestä ovat ilmoittaneet Latvia

ja Ruotsi. Osa jäsenvaltioista ei edellytä erityistä kansallista hyväksymismenettelyä.

Sopimuksen 7 artikla sisältää uusia jäsenvaltioita koskevia määräyksiä. Koska sopimus on allekirjoitettu joulukuussa 2003 ennen 12 uuden jäsenvaltion liittymistä Euroopan unioniin vuosina 2004 ja 2007, voitaneen katsoa, että sopimuksen voimaantulo ei edellytä näiden uusien jäsenvaltioiden ilmoitusta kansallisten hyväksymismenettelyjen loppuunsaattamisesta.

Sopimuksen voimaansaattamista koskevan lakiehdotuksen voimaantulosta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Lain on tarkoitus tulla voimaan samanaikaisesti kuin sopimus tulee voimaan Suomen osalta.

Myös ehdotus vapautensa menettäneen henkilön väliaikaisesta siirtämisestä todistelutarkoituksessa rikosasioissa annetun lain muuttamisesta ehdotetaan tulevaksi voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Esityksessä hyväksyttäväksi ehdotettu sopimus on tehty unionisopimuksen 24 ja 38 artiklan perusteella. Suomi on tehnyt neuvostolle unionisopimuksen 24 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen valtiosääntönsä mukaisten menettelyjen noudattamisesta. Ilmoitus merkitsee sitä, että sopimus ei tule Suomea sitovaksi ennen kuin eduskunta on sen hyväksynyt. Ilmoitus on tehty, sillä perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy muun muassa sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä.

Valtiosopimuksen tai muun kansainvälisen velvoitteen määräys kuuluu perustuslakivaliokunnan kannan mukaan lainsäädännön alaan, 1) jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvatuksen perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, 2) jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteita, 3) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä

lailla, 4) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on voimassa lain säännöksiä tai 5) siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Perustuslakivaliokunnan mukaan kansainvälisen velvoitteen määräys kuuluu näiden perusteiden mukaan lainsäädännön alaan siitä riippumatta, onko määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11/2000 vp ja 12/2000 vp).

Suomessa kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa säädetään lailla, joten sopimus kuuluu lainsäädännön alaan. Sopimus ei itessään sisällä aineellisia säännöksiä kansainvälisestä rikosoikeusavusta, mutta se määrää muissa sopimuksissa olevien määräysten soveltamisesta EU:n jäsenvaltioiden sekä Islannin ja Norjan välisissä suhteissa.

Sopimuksen 1 artikla koskee tiettyjen vuoden 2000 rikosoikeusapusopimuksen sekä vuoden 2001 oikeusapupöytäkirjan määräysten soveltamista suhteessa Islantiin ja Norjaan. Määräys vaikuttaa mainittujen sopimusten alueelliseen soveltamisalaan ja kuuluu siten lainsäädännön alaan (PeVL 6/2001 vp).

4.2 Käsittelyjärjestys

Esityksessä hyväksyttäväksi ehdotettu sopimuksen nojalla suhteessa Islantiin ja Norjaan sovellettavaksi tuleviin vuoden 2000 oikeusapusopimuksen määräyksiin liittyy useita perustuslakikysymyksiä. Sopimuksella on näin ollen välillisesti vaikutusta tällaisiin kysymyksiin. Perustuslakivaliokunta on kuitenkin katsonut, että vuoden 2000 oikeusapusopimus ei koske perustuslakia ja että se voidaan hyväksyä äänten enemmistöllä (PeVL 9/2003 vp). Sopimuksen soveltamisalan laajentaminen Islantiin ja Norjaan ei anna aihetta arvioida asiaa uudella tavalla.

Jo edellä mainitun perusteella sopimus ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, eikä esitykseen sisältyvä lakiehdotus koske perustuslakia sen 95 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Sopimus voidaan näin ollen hyväksyä äänten enemmistöllä ja ehdotus sen voimaansaattamiseksi voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään, että

Eduskunta hyväksyisi Brysselissä 19 päivänä joulukuuta 2003 keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen ja siihen vuonna 2001 liitetyn pöytäkirjan tiettyjen määräysten soveltamisesta Euroopan unionin

sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä tehdyn sopimuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä
29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen ja siihen vuonna 2001 liitetyn pöytäkirjan tiettyjen määräysten soveltamisesta Euroopan unionin sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Brysselissä 19 päivänä joulukuuta 2003 keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen ja siihen vuonna 2001 liitetyn pöytäkirjan tiettyjen määräysten soveltamisesta Euroopan unionin sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

lä tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja yleissopimuksen soveltamisesta annetussa laissa (148/2004) ja ampumaselain (1/1998) 17 §:n 2 momentissa säädetään mainitun yleissopimuksen soveltamisesta taikka Euroopan unionin jäsenvaltiosta tai sen virkamiehistä, sovelletaan myös Islantiin ja Norjaan sekä niiden virkamiehiin.

2 §

Mitä keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välil-

3 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

2.

Laki

vapautensa menettäneen henkilön väliaikaisesta siirtämisestä todistelutarkoituksessa rikosasioissa annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vapautensa menettäneen henkilön väliaikaisesta siirtämisestä todistelutarkoituksessa rikosasioissa 20 päivänä helmikuuta 2004 annetun lain (150/2004) 7 §:n 2 momentti seuraavasti:

7 §

Myös muun kuin Suomen kansalaisen siirtäminen muuhun valtioon kuin Euroopan unionin jäsenvaltioon, Islantiin tai Norjaan 4 §:n 1 momentissa ja 5 §:n 2 momentissa

tarkoitetuissa tilanteissa edellyttää siirrettävän henkilön suostumusta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Helsingissä 25 päivänä toukokuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Tuija Brax*

*Sopimusteksti***Euroopan unionin sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välinen****SOPIMUS****keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä
29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen ja siihen vuonna 2001 liitetyn pöytäkirjan tiettyjen määräysten soveltamisesta**

EUROOPAN UNIONI

sekä

ISLANNIN TASAVALTA

ja

NORJAN KUNINGASKUNTA

jäljempänä 'sopimuspuolet', jotka

HALUAVAT parantaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden sekä Islannin ja Norjan välistä oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta yksilönvapautta suojaavia sääntöjä,

KATSOVAT, että nykyiset suhteet sopimuspuolten välillä edellyttävät tiivistä yhteistyötä rikollisuuden torjunnan alalla,

KIINNITTÄVÄT HUOMIOTA sopimuspuolten yhteiseen etuun toimia niin, että keskinäistä oikeusapua annetaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden sekä Islannin ja Norjan välillä niiden kansallisen lainsäädännön peruseriaatteiden kanssa sopusoinnussa olevalla nopealla ja tehokkaalla tavalla ja Roomassa 4 päivänä marraskuuta 1950 allekirjoitetun, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen mukaisia yksilön oikeuksia ja periaatteita noudattaen,

ILMAISEVAT keskinäisen luottamuksensa oikeusjärjestelmiensä rakenteeseen ja toimintaan sekä kaikkien sopimuspuolten kykyyn taata oikeudenmukainen oikeudenkäynti,

OVAT PÄÄTTÄNEET täydentää keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa 20 päivänä huhtikuuta 1959 tehtyä eurooppalaista yleissopimusta ja muita tällä alalla voimassa olevia yleissopimuksia Euroopan unionin sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välisellä sopimuksella,

TUNNUSTAVAT, että mainittujen yleissopimusten määräyksiä sovelletaan edelleen kaikissa asioissa, joista ei ole määräyksiä tässä sopimuksessa,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että tällä sopimuksella ja sen liitteellä I säännellään keskinäistä oikeusapua rikosasioissa, mikä perustuu 20 päivänä huhtikuuta 1959 tehdyn yleissopimuksen periaatteisiin,

OTTAVAT HUOMIOON, että keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen 2 artiklan 1 kohdassa ja siihen 16 päivänä lokakuuta 2001 liitetyn pöytäkirjan 15 artiklassa on määritelty ne määräykset, jotka merkitsevät Schengenin säännöstön kehittämistä ja jotka Islanti ja Norja ovat sen vuoksi hyväksyneet Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä 18 päivänä toukokuuta 1999 viimeksi mainittujen osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdystä sopimuksesta johtuvien velvoitteidensa nojalla,

TOTEAVAT, että Islanti ja Norja ovat toivoneet voivansa tehdä sopimuksen, jonka nojalla ne voivat soveltaa myös muita keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä vuonna 2000 tehdyn yleissopimuksen ja siihen vuonna 2001 liitetyn pöytäkirjan määräyksiä suhteissaan Euroopan unionin jäsenvaltioihin,

TOTEAVAT, että myös Euroopan unioni pitää tällaista sopimusta tarpeellisena,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

1. Edellyttäen, ettei tämän sopimuksen määräyksistä muuta johdu, seuraavien Euroopan unionin neuvoston 29 päivänä toukokuuta 2000 Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tekemän yleissopimuksen, jäljempänä 'EU:n oikeusapuyleissopimus', määräysten sisältöä sovelletaan Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välisissä suhteissa sekä kummankin valtion ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisissä keskinäisissä suhteissa:

4, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 25 ja 26 artikla sekä 1 ja 24 artikla siltä osin kuin viimeksi mainitut ovat jonkin edellä mainitun muun artiklan osalta merkityksellisiä.

2. Edellyttäen, ettei tämän sopimuksen määräyksistä muuta johdu, seuraavien keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehtyyn yleissopimuksen 16 päivänä lokakuuta 2001 liitetyn pöytäkirjan, jonka Euroopan unionin neuvosto on laatinut Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti, jäl-

jempänä 'EU:n oikeusapuyleissopimuksen pöytäkirja', määräysten sisältöä sovelletaan Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välisissä suhteissa ja kummankin valtion sekä Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisissä keskinäisissä suhteissa:

1 artiklan 1—5 kohta, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11 ja 12 artikla.

3. Ilmoituksia, jotka jäsenvaltiot ovat tehneet EU-oikeusapuyleissopimuksen 9 artiklan 6 kohdan, 10 artiklan 9 kohdan, 14 artiklan 4 kohdan, 18 artiklan 7 kohdan ja 20 artiklan 7 kohdan nojalla ja EU:n oikeusapuyleissopimuksen pöytäkirjan 9 artiklan 2 kohdan nojalla, sovelletaan myös suhteissa Islannin tasavaltaan ja Norjan kuningaskuntaan.

2 artikla

1. Sopimuspuolet tarkastelevat jatkuvasti Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön kehitystä sekä Islannin ja Norjan toimivaltaisten tuomioistuinten kyseisiä määräyksiä koskevan oikeuskäytännön kehitystä sen tavoitteen saavuttamiseksi, että ne soveltaisivat ja tulkitsisivat mahdollisimman yhtenäisesti 1 artiklassa tarkoitettuja määrä-

yksiä. Tätä varten luodaan järjestelmä, jolla varmistetaan, että tällaista oikeuskäytäntöä koskevia tietoja vaihdetaan säännöllisesti.

2. Islanti ja Norja saavat toimittaa yhteisön tuomioistuimen käsiteltäväksi vastineita tai kirjallisia huomautuksia tapauksissa, joissa jäsenvaltion tuomioistuin on pyytänyt siltä ennakkoratkaisua jonkin 1 artiklassa tarkoitetun määräyksen tulkinnasta.

3 artikla

Jos oikeusapupyynnö evätään, Norja tai Islanti voivat pyytää, että pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio ilmoittaa pyynnön täyttämässä esiintyneistä ongelmista Eurojustille, jotta niihin löydetäisiin käytännön ratkaisu.

4 artikla

Tämän sopimuksen tai sen 1 artiklassa tarkoitettujen määräysten tulkintaa tai soveltamista koskevan Islannin tai Norjan ja jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion välisen riidan osapuoli voi antaa sen Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Islannin ja Norjan hallitusten edustajien kokouksen käsiteltäväksi riidan ratkaisemiseksi kuuden kuukauden kuluessa.

5 artikla

Sopimuspuolet sopivat, että tämän sopimuksen yhteinen arviointi suoritetaan viimeistään viiden vuoden kuluttua sen voimaantulosta. Arvioinnissa käsitellään erityisesti sopimuksen käytännön täytäntönpaanoa, tulkintaa ja kehittämistä, ja siinä saateetaan käsitellä myös sellaisia aiheita kuin Euroopan unionin myöhemmän kehityksen seuraukset siltä osin kuin tämä liittyy tämän sopimuksen kohteeseen.

6 artikla

1. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen niiden menettelyjen loppuun saattamisesta, joilla ne ilmaisevat suostuvansa noudattamaan tätä sopimusta.

2. Islanti ja Norja voivat 1 kohdassa tarkoitettun ilmoituksen tehdessään tai, jos niin on määrätty, milloin tahansa sen jälkeen antaa minkä tahansa EU:n oikeusapuyleissopimuksen 9 artiklan 6 kohdassa, 10 artiklan 9 kohdassa, 14 artiklan 4 kohdassa, 18 artiklan 7 kohdassa ja 20 artiklan 7 kohdassa tai EU:n oikeusapuyleissopimuksen pöytäkirjan 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen.

3. Tämä sopimus tulee EU:n oikeusapuyleissopimuksen asianomaisten määräysten osalta voimaan sitä päivää seuraavan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on todennut, että kaikki tämän sopimuksen osapuolten itsensä esittämälle tai niiden puolesta esitetyle, sopimuksen noudattamista koskevalle suostumukselle asetetut muodolliset vaatimukset ovat täyttyneet, tai päivänä, jona EU:n oikeusapuyleissopimus tulee voimaan sen 27 artiklan 3 kohdan mukaisesti, jos tämä ajankohta on myöhäisempi. EU:n oikeusapuyleissopimuksen asianomaisten määräysten osalta tämän sopimuksen voimaantulo luo oikeuksia ja velvollisuuksia Islannin ja Norjan välille sekä Islannin, Norjan ja niiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välille, joiden osalta EU:n oikeusapuyleissopimus on tullut voimaan.

4. Tämä sopimus tulee EU:n oikeusapuyleissopimuksen pöytäkirjan asianomaisten määräysten osalta voimaan sitä päivää seuraavan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on todennut, että kaikki tämän sopimuksen osapuolten itsensä esittämälle tai niiden puolesta esitetyle, sopimuksen noudattamista koskevalle suostumukselle asetetut muodolliset vaatimukset ovat täyttyneet, tai päivänä, jona EU:n oikeusapuyleissopimuksen pöytäkirja tulee voimaan sen 13 artiklan 3 kohdan mukaisesti, jos tämä ajankohta on myöhäisempi. EU:n oikeusapuyleissopimuksen pöytäkirjan asianomaisten määräysten osalta tämän sopimuksen voimaantulo luo oikeuksia ja velvollisuuksia Islannin ja Norjan välille sekä Islannin, Norjan ja niiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välille, joiden osalta EU:n oikeusapuyleissopimuksen pöytäkirja on tullut voimaan.

5. Nämä oikeudet ja velvollisuudet tulevat sen jälkeen voimaan Norjan, Islannin ja muiden EU:n jäsenvaltioiden välillä niistä päivästä alkaen, jona EU:n oikeusapuyleissopimus ja/tai EU:n oikeusapuyleissopimuksen pöytäkirja tulee voimaan näiden muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden osalta.

6. Tätä sopimusta sovelletaan ainoastaan niihin keskinäistä oikeusapua koskeviin menettelyihin, jotka on aloitettu sen päivän jälkeen, jona sopimus 3 ja 4 kohdan mukaisesti luo oikeuksia ja velvollisuuksia.

7 artikla

Uusien Euroopan unionin jäsenvaltioiden liittyminen EU:n oikeusapuyleissopimukseen ja/tai EU:n oikeusapuyleissopimuksen pöytäkirjaan luo tämän sopimuksen mukaisesti oikeuksia ja velvollisuuksia kyseisten uusien jäsenvaltioiden sekä Islannin ja Norjan välille.

8 artikla

1. Sopimuspuolet voivat päättää tämän sopimuksen. Jos joko Islanti tai Norja päättää sopimuksen, se pysyy voimassa Euroopan unionin ja sen valtion välillä, jonka osalta sitä ei ole päätetty.

2. Tämän sopimuksen 1 kohdan mukainen päättäminen tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä kun ilmoitus päättymisestä on tehty. Mainittuna ajankohtana vireillä olevat keskinäistä oikeusapua koskevien pyyntöjen täyttämismenettelyt suoritetaan lop-

puun tämän sopimuksen määräysten mukaisesti.

3. Tämä sopimus päättyy, jos Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välinen 18 päivänä toukokuuta 1999 tehty sopimus viimeksi mainittujen osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen päättyy.

4. Tämän sopimuksen 3 kohdan mukainen päättäminen tulee voimaan saman osapuolen tai samojen osapuolten osalta ja samana päivänä kuin 3 kohdassa tarkoitetun 18 päivänä toukokuuta 1999 tehdyn sopimuksen päättäminen.

9 artikla

1. Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on tämän sopimuksen tallettaja.

2. Tallettaja julkistaa kaikki tätä sopimusta koskevat ilmoitukset.

10 artikla

Tämä sopimus on tehty yhtenä kappaleena englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, portugalin, ranskan, ruotsin, saksan, suomen, tanskan, islannin ja norjan kielellä, ja kukin teksti on yhtä todistusvoimainen.

Tehty Brysselissä yhdeksäntenätoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattakolme.

*LIITE I***Sopimuksen soveltaminen Gibraltarin**

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta vahvistaa Gibraltarista ja myös sen ulkosuhteista vastuussa olevana jäsenvaltiona, että tätä sopimusta aletaan soveltaa Gibraltarin osalta silloin, kun vuonna 2000 tehty keskinäistä oikeusapua koskeva eurooppalainen yleissopimus sekä siihen vuonna 2001 liitetty pöytäkirja laajenevat koskemaan Gibraltarista. Tämä edellyttää, että vuonna 1959 tehty keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskeva Euroopan neuvoston yleissopimus on ulotettu koskemaan Gibraltarista. Kun tätä sopimusta aletaan soveltaa, Yhdistynyt kuningaskunta antaa asiaankuuluvalla Gibraltarin viranomaiselle toimivaltuudet tämän sopimuksen osalta. Tälle viranomaiselle osoitetut viralliset tiedonannot toimitetaan Yhdistyneen kuningaskunnan ja Espanjan kuningaskunnan välillä Gibraltarin viranomaisten osalta Euroopan unionin ja Euroopan yhteisön säädösten ja niihin liittyvien sopimusten yhteydessä sovittujen niiden järjestelyjen mukaisesti, joista on 19 päivänä huhtikuuta 2000 ilmoitettu jäsenvaltioille ja Euroopan unionin toimielimille. Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri toimittaa jäljennöksen kyseisistä järjestelyistä Islannin tasavallalle ja Norjan kuningaskunnalle.

*LIITE II***Sopimuspuolten julistus Euroopan unionin sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan väliseen sopimukseen keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen ja siihen vuonna 2001 liitetyn pöytäkirjan tiettyjen määräysten soveltamisesta**

Sopimuspuolet sopivat neuvottelevansa tarvittaessa keskenään, kun Islannin tasavalta tai Norjan kuningaskunta tai jokin Euroopan unionin jäsenvaltio katsoo, että tämä on aiheellista, jotta tämä sopimus toimisi mahdollisimman tehokkaasti ja jotta estettäisiin tämän sopimuksen käytännön täytäntöönpanoon ja tulkintaan liittyvät mahdolliset riidat. Nämä neuvottelut järjestetään sopivimmalla tavalla olemassa olevat yhteistyörakenteet huomioon ottaen.

Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan lausuma

Islannin tasavalta ja Norjan kuningaskunta ilmoittavat, ottaen huomioon keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen ne määräykset, jotka antavat mahdollisuuden oikeusviranomaisten välisiin suoriin yhteyksiin, että niiden toimivaltaiset oikeusviranomaiset haluavat tarvittaessa tehdä Euroopan oikeudellisen verkoston yhteyspisteiden kautta tarpeellisia tiedusteluja selvittääkseen, millä Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion oikeusviranomaisista on alueellinen toimivalta esittää ja panna täytäntöön keskinäistä oikeusapua koskevia pyyntöjä.

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

vapautensa menettäneen henkilön väliaikaisesta siirtämisestä todistelutarkoituksessa rikosasioissa annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vapautensa menettäneen henkilön väliaikaisesta siirtämisestä todistelutarkoituksessa rikosasioissa 20 päivänä helmikuuta 2004 annetun lain (150/2004) 7 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

7 §

Myös muun kuin Suomen kansalaisen siirtäminen muuhun kuin Euroopan unionin jäsenvaltioon 4 §:n 1 momentissa ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa edellyttää siirrettävän henkilön suostumusta.

Ehdotus

7 §

Myös muun kuin Suomen kansalaisen siirtäminen muuhun *valtioon* kuin Euroopan unionin jäsenvaltioon, *Islantiin tai Norjaan* 4 §:n 1 momentissa ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa edellyttää siirrettävän henkilön suostumusta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.